

BÉKALENCSE

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság hírlevele

2021. március

AKTUÁLIS

Jubileum

2021-ben ünnepli fennállásának 25. évfordulóját a Duna-Dráva Nemzeti Park.

Az évforduló alkalmából idén számos akciót, játékot hirdetünk meg, visszatekintünk az elmúlt két és fél évtized eseményeire. Ezek sorában harmadik az **Évszakok a 25 éves Duna-Dráva Nemzeti Parkban című Instagram-játékunk**, amelyről hírlevelünk 5. oldalán olvashatnak tájékoztatást. Emellett hírt adunk a további, hamarosan záruló – jubileumhoz kapcsolódóan meghirdetett – akcióinkról is.

HÍREK

Virágzásnak indult a mocsári kockásliliom Drávaszentesen

A mocsári kockásliliom a liliomfélék családjába tartozik. E védett növény nevét a szírom sakktablaszerű mintázatáról kapta. Kotuliliomnak, kockás kotuliliomnak, kockaliliomnak, vadtulipánnak is nevezik. A leggyakoribb sötét színváltozatok mellett világos rózsaszín és fehér virágú egyedek is előfordulhatnak.

A korábban sokfelé előforduló faj a lecsapolások, gyepfeltérések következtében mára Európa szerte ritkává és veszélyeztetetté vált. Hazánkban is elsősorban élőhelyeinek tönkretétele, megsemmisülése fenyegeti. Nedves réteken, ligeterdőkben, üde cserjésekben fordul elő, március-áprilisban virágzik. Élőhelyei a tél folyamán gyakran vízzel borítottak, ami lehetőséget biztosít magjainak a vízzel való terjedésre. A kifejlődő növénykéek 4-5 évig nem hoznak virágot, az ötödik évtől azonban rendszeresen virágoznak.

Természetvédelmi értéke 50.000 Ft.

munkatársai.

A drávaszentesi Üde rétek tanösvényen található állomány nagyságát évről évre felméri a nemzeti park igazgatóság

(Szöveg és fotó: Schulcz Andrea)

Vércse költőláda kihelyezés a Dráva mentén

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság költőládák kihelyezésével kívánja segíteni a vörös vércsék megtelepedését a Dráva menti területeken. A vörös vércsék a rágcsálók leghatékonyabb természetes ellenségei, így letelepedésük az emberek hasznára is válik.

Ezért a napokban Horváth Zoltán és Sipter Csanád Zsolt munkatársaink vércse költőládákat helyeztek ki Barcs-Drávaszentés és Péterhida községterületeken.

Ezek az odútípusok tartósak; akár egy-két évtizeden keresztül biztonságos fészkelőhelyet jelentenek, továbbá felülről is védik a fészkelőhelyet az időjárás viszontagságaitól, vagy a fészkekfosztogatóktól. Az odúkat a költés megkezdése előtt, kora tavasszal célszerű kihelyezni, de ha mégis elkésznénk vele, akkor sem vész kárba a munka, hiszen addig is ismerkedhetnek a madarak az odúval.

A kihelyezés helyszínét tekintve mezőgazdasági táblákat szegélyező fasorokat célszerű választani; fontos hogy a területen megtalálhatóak legyenek szántóföldek, kaszálók, illetve ezeket övező fasorok. Fontos, hogy a fára történő felszerelés előtt győződjünk meg róla, hogy a rönpyílás szabad legyen, azaz ágak ne lógjanak be az odú nyílása elé.

A vörös vércsék nem építenek fészket, varjak fészkeit szokták elfoglalni, melybe mindenféle bélésanyag nélkül rakják le tojásaikat. A kihelyezett odúba azonban célszerű forgácsot vagy gyöngykavicsot tenni – hogy ne törjenek

össze a tojások –, mielőtt felszereljük őket a fára. Az odúk felkerültek a fára, és várják leendő lakóikat.

(Szöveg és fotó: Schulcz Andrea)

Búbos cinegék a Nyugat-Mecsekben

Tíz évvel ezelőtt, egy őszi terepbejárás alkalmával a Nyugat-Mecsek Tájvédelmi Körzet egy eldugott szegletében kollégánk búbos cinegék figyelt meg (maximális megfigyelt egyedszám 8 példány). A néhány hektáros, telepített lucfenyvesben a madarak jelenléte a rákövetkező tél folyamán állandónak bizonyult. A helyszínen, a következő téli hónapokban sikerült számos megfigyelést végezni a fajjal kapcsolatban, melynek előfordulása a térségben addig meglehetősen ritkának számított. A búbos cinegék stabil jelenléte adta az ötletet, hogy kollégánk a fenyvesben odútelepet létesítsen, azzal a céllal, hogy bizonyítsa a faj költését. Az odútelep sikerrel járt. A rákövetkező 4 évben háromszor is sikerült dokumentálni a búbos cinege költését a mesterséges fészkekben, ez által bizonyítva először baranyai költését. A búbos cinege monitoring az erdőben azóta is folyik, változó egyedszámban jelenlétük folyamatosnak mondható. Így volt ez a legutóbbi tél folyamán is. A kis fenyvesben más cinegék és királykák között rendre feltűnt 2-3 példány, megtöltve az erdőt kedves hangjukkal.

A búbos cinege (*Parus cristatus*) Magyarországon védett faj, természetvédelmi értéke 25.000 Ft.

(Szöveg és fotó: Völgyi Sándor)

Tarka sáfrány állományok felmérése a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság működési területén

A tarka sáfrány (*Crocus reticulatus*) kis termetű, védett sáfrányfaj (természetvédelmi értéke 10 000 Ft). Kedvező időjárás esetén virágzása már februárban megkezdődik.

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság működési területén Tolna megyében található állományai, melyek a valaha jóval nagyobb kiterjedésű gyepterületek megmaradt kisebb foltjaiban és cserjésedett, erdősített élőhelyeken fordulnak elő. Igazgatóságunk munkatársai a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer protokolljának megfelelően, 3 évente részletesen felméri az ismert állományokat. A felmérés optimális időpontjának kiválasztása általában nem egyszerű, hiszen akár ugyanazon előfordulási hely különböző kitétségű, mikroklímájú részei között is több napos eltérés lehet a virágzási csúcstól tekintve, másrészt egy növény csak néhány napig virágzik, így a legalkalmasabb felmérési időszakról könnyű lemaradni, de akár a kedvezőtlen időjárás is megghiúsíthatja az eredményes felvételezést. Az optimális időpont megtalálása érdekében a területileg illetékes természetvédelmi őr a jó idő beköszöntétől rendszeresen ellenőrzi a virágzás előrehaladtát, így sehol nem késtünk le a csúcsvirágzásról, amely az idei évben már február végén megkezdődött. A több, mint két évtizede rendszeresen végzett felmérések alapján a tarka sáfrány populációk mindegyik ismert élőhelyen viszonylag stabilak, bár az előfordulási helyeken belül, kedvezőtlen hatások miatt (pl. a környező szántókról történő

anyagbemosódás okozta degradáció, inváziós fajok terjedése), kisebb foltokban részlegesen visszaszorulhatnak, míg másutt az alkalmasabbá váló területeken kis mértékű terjedésük is megfigyelhető. Az 5 ismert állomány mérete pár ezrestől százezres nagyságrendig terjed.

(Szöveg és fotó: Molnár Dániel)

SZEMELVÉNYEK A TERMÉSZETVÉDELEM TÖRTÉNETÉBŐL

---

120 éve történt

A földművelésügyi miniszter 24.655 (VII.1)/1901. számú rendelete a mezőgazdaságra hasznos állatok oltalmazása érdekében címet viselő jogszabály volt az első, mely fajok védetté nyilvánításáról rendelkezett Magyarországon.

A rendelet 33 emlőst, valamint 132 madárfajt sorolt fel. A védett fajok közé tartozott valamennyi denevérfaj, a vakond, az összes cickányfaj, kivéve a vízicickányt, valamint az európai sün. A madarak listájára felkerült a legtöbb énekes-, bagolyfaj, valamennyi fecske, partfutók, harkályfélék, viszont teljesen hiányoztak a nappali ragadozók. A rendelet előírta, hogy aki a védelem alá helyezett állatfajokat, madarak fészkeit és tojásait, fiait elszedi, vagy azokat engedély nélkül forgalomba hozza, pénzbüntetéssel sújtható. A rendeletbe foglaltak megtartása és ellenőrzése a mezőőröknek, erdőőröknek és az útfenntartó személyzetnek a kötelessége volt.

Forrás: Rakonczay Zoltán: *A természetvédelem története Magyarországon*,
Mezőgazda Kiadó, Budapest, 2009.

Illusztráció: *Az állatok védelme* (szerk.: Herman Ottó), Franklin Társulat, Budapest, 1883.
Sorozatszerkesztő: Varga Zsolt

Dunaszekcsőn megkezdődött az élőhely-rekonstrukció

A napokban állt munkába az az úszókotró, amely segítségével a dunaszekcsői Teelő-Duna és a Felső-zátonyi mellékág rekonstrukciója megvalósul. A kiemelkedő jelentőségű védett természeti terület megújítását 352,38 millió forint vissza nem térítendő európai uniós támogatásból valósítja meg a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság.

A pályázati forrás segítségével természeti értékekben gazdag, egyben kedvelt kiránduló- és horgász-hely rehabilitációja valósul meg Dunaszekcső község határában, a Duna árterületén. A beavatkozás a Duna folyó Felső-zátonyi mellékágát, valamint a Teelő-Duna elnevezésű holtágát érinti.

A folyamszabályozás következtében olyan folyamatok zajlottak le és zajlanak ma is, amelyek természetvédelmi szempontból hátrányosak. A folyó medrének süllyedése, és ezzel párhuzamosan a hullámtér és az abban található állandó és időszakos vizes élőhelyek feltöltődése beavatkozás nélkül, hosszú távon a területre jellemző egyes élőhely-típusok további degradálódásához, majd eltűnéséhez vezetne. Az élőhelyek rekonstrukciója egyrészt a Teelő-Duna és a Felső-zátonyi mellékág részleges kotrásával, a kotort anyag Duna-mederbe történő visszajuttatásával, valamint műtárgyak átalakításával valósul meg. A beavatkozás eredményeként a Teelő-Duna holtágban nagyobb állandó vízmélység, magasabb vízszint tartható, melynek következtében megállhat a hínárnövényzet túlbujjánzása, továbbá javulhat a holtág halmelegtartó képessége. A Felső-zátonyi mellékág pedig olyan átfolyó rendszerű víztestté fog válni, amelyen a mostaninál alacsonyabb dunai vízállás esetén is átáramlik a folyó vize.

A tervezett beavatkozások a gazdag élővilág fennmaradásának biztosítása mellett várhatóan jó hatással lesznek a közvetlen beavatkozási területet övező ártéri erdők vízellátására, ezen keresztül egészségi állapotára is. A beruházás befejezésének várható időpontja 2021. október 31. A beruházás jelenlegi állapotát és a tervezett tevékenységeket mutatta be Závoczky Szabolcs, a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság igazgatója múlt csütörtökön dr. Hargitai János, a térség országgyűlési képviselője, valamint Faller János Dunaszekcső polgármestere részére.

A projekt a Széchenyi 2020 program keretében, a KEHOP-4.1.0 – Élőhelyek és fajok természetvédelmi helyzetének javítása, a természetvédelmi kezelés és bemutatás infrastruktúrájának fejlesztése című konstrukció keretein belül valósul meg. A projektről bővebb információt a <https://www.ddnp.hu/igazgatosag/palyazatok> oldalon olvashatnak.

FELHÍVÁS

Idén is várják az Ifjú Kócsagőröket a nemzeti parkok

Az Ifjú Kócsagőr Program évről évre egyre népszerűbb a természet iránt elkötelezett diákok körében. A 2021-ben már nyolcadik alkalommal meghirdetett program keretében a fiatalok a természetvédelmi örök munkáján keresztül ismerhetik meg a hazánkban is egyre sürgetőbb választ igénylő természetvédelmi kihívásokat és lehetőségeket.

A programra 2021. március 22-től április 22-ig – a Víz Világnapjától a Föld Napjáig – olyan 18 és 24 év közötti fiatalok jelentkezhetnek, akik betekintést szeretnének kapni a gyakorlati természetvédelemben, és szeretnék megismerni az őri munka mindennapjait. Jelentkezni a www.ifjukocsagor.furgediak.hu weboldalon keresztül lehet.

Évszakok a 25 éves Duna-Dráva Nemzeti Parkban – Instagram játék

2021-ben ünnepli fennállásának 25. évfordulóját a Duna-Dráva Nemzeti Park. Az évforduló alkalmából idén számos akciót, játékot hirdetünk meg, visszatekintünk az elmúlt két és fél évtized eseményeire. Ezek sorában harmadik az Instagram játékunk.

Aki az elmúlt 25 év során járt bemutatóhelyeinken, részt vett programjainkon, szakvezetési túráinkon, kérjük, ossza meg kedvenc felvételeit az Instagramon! A képeket megosztók automatikusan egy játékban vehetnek részt. A játék négy szakaszból áll: tavaszi, nyári, őszi és téli képekkel lehet részt venni benne, természetfotókkal, túraképekkel, illetve a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság bemutatóhelyeit ábrázoló felvételekkel. Elsőként – május 31-ig – tavaszi képeket várunk. Aki a képeket #ddnp25 hashtaggel és a helyszín megnevezésével osztja meg, nyereménysorsoláson vesz részt. A negyedévenkénti nyertes jutalma az idén 25 éves Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság ajándécsomagja. A sorsolás véletlenszám-generátorral történik; a résztvevők adatait a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság nem tárolja, a nyertesekkel Instagram üzenetben vesszük fel a kapcsolatot. A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság adatvédelmi tájékoztatója ide kattintva érhető el: <https://www.ddnp.hu/hasznos/adatvedelem>

A 25 éves jubileumhoz kapcsolódó aktuális felhívásaink

Április 6-ig várjuk az alkotásokat a Föld Napja alkalmából meghirdetett rajzpályázatunkra

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság megalakulásának 25. évfordulója alkalmából gyermekrajzpályázatot hirdetett a Föld Napja (április 22.) alkalmából. A pályázatra óvodás és iskolás gyerekek alkotásait várjuk a „Kedvenc védett állatom vagy védett növényem” témákban. A képeket szkennelve, e-mailben várjuk 2021. április 6-án 19.00 óráig, a ddnpi.rajzpalyazat@gmail.com e-mail címre. A részletes pályázati felhívás ezen a linken olvasható: https://www.ddnp.hu/igazgatosag/hirek/rajzpalyazat_a_fold_napja_alkalmabol

Április 17-én zárul a „Hol virág? – Hóvirág!” játékunk

Munkatársaink folyamatosan dolgoznak a természeti értékek feltérképezésén, azonban ők sem lehetnek jelen mindenhol. A kikeleti hóvirág előfordulásáról rendelkezésre állnak adatok, ám ezek pontosításához, kiegészítéséhez kérjük szíves közreműködésüket. A „Hol virág? – Hóvirág!” applikáció alkalmazásával Önök is szerves részeseivé válhatnak a természetünk védelmének, és akár egy nyereményjátékban is részt vehetnek. A nyeremények: fotóalbum, valamint családi belépő az Abaligeti-barlangba és az Ős-Dráva Látogatóközpontba. A játék időtartama: 2021. február 8. – 2021. április 17. A határidő lejártával az elérhetőségüket megadóik közül kerül kisorsolásra a három ajándécsomaggal. A nyereményeket postai úton juttatjuk el a nyerteseknek. Információk, applikáció letöltése: <https://www.ddnp.hu/jatek>

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, Ökoturisztikai és Környezeti nevelési Osztály
7625 Pécs, Tettye tér 9.
Tel.: 30/405-4571, 30/377-3388
E-mail: wodtke@ddnp.hu, komlos@ddnp.hu
www.ddnp.hu

Köszönjük, hogy meggondolja, kinyomtassa-e papírra ezt a levelet.

Amennyiben Ön nem kíván a továbbiakban hírlevelet kapni a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságtól, kérjük jelezze ezt számunkra „Hírlevél leiratkozás” tárgyú [e-mailben!](mailto:) Köszönjük!